

**AUTONOMIA W NAUCE
JĘZYKA OBCEGO
– CO OSIĄGNELIŚMY
I DOKĄD ZMIERZAMY?**

Red. Mirosław Pawlak

POZNAŃ-KALISZ 2008

RECENZENT: Jan Majer

© Copyright by Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM w Poznaniu and Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie

Korekta: Bożena Miastkowska
Projekt okładki: Joanna Dudek
Redakcja techniczna: Piotr Bajak

ISBN: 978-83-923869-6-4

Wydawca:
Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM w Kaliszu
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Adres Redakcji:
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30
tel. (062) 7670730
fax (062) 7645721
oraz
Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie
ul. Kardynała S. Wyszyńskiego 3, pok. 28

Druk: UNI-DRUK Wydawnictwo i Drukarnia Dolata, Malchrowicz, Przymusiński s. j.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

7

CZĘŚĆ I

PODSTAWY TEORETYCZNE

1. Maria Wysocka – *Granice autonomii nauczyciela języków obcych i jego uczniów* 13
2. Kazimiera Myczko – *Od aktywizacji do autonomii ucznia w kształceniu językowym* 21
3. Anna Gapińska – *Autonomia a percepcja własnej kontroli w procesie uczenia się* 33
4. Adriana Biedroń – *Teoria świadomego postrzegania (noticing). Intencja i świadomość w akwizycji drugiego języka* 45
5. Paweł Hostyński – *Wspieranie wewnętrznej integracji człowieka poprzez dydaktykę języka obcego. Zarys koncepcji badawczej i jej uzasadnienie* 53
6. Przemysław Wolski – *Autonomia a konstruktywizm* 65

CZĘŚĆ II

AUTONOMIA A KOMUNIKACJA

1. Weronika Wilczyńska – *Analiza transakcyjna a rozwijanie autonomii w komunikacji szkolnej i obcojęzycznej* 77
2. Bernadeta Wojciechowska – *Wrażliwość językowa jako czynnik warunkujący autonomię uczeniowo-komunikacyjną w interakcjach ustnych* 91
3. Izabela Orchowska – *Samodzielność komunikacyjna a kulturowy wymiar przyswajania mownych gatunków argumentacyjnych w języku francuskim jako obcym w polskim kontekście akademickim* 101
4. Edyta Mosorka – *Autonomia ucznia a budowanie kompetencji dyskursywnej* 113
5. Agnieszka Nowicka – *Uczenie działań komunikacyjnych poprzez bezpośrednią instrukcję* 123

CZĘŚĆ III

AUTONOMIA W BADANIACH EMPIRYCZNYCH

1. Mirosław Pawlak – *Autonomia na lekcjach języka angielskiego w liceum – diagnoza, analiza, wnioski* 137

2. Barbara Głowacka – *O ograniczeniach w kształtowaniu umiejętności samodzielnego uczenia się na lekcji języka obcego w gimnazjum – prezentacja wybranych aspektów badania ankietowego* 159
3. Joanna Bielska – *Autonomia ucznia – wyzwanie czy udręka dla młodego nauczyciela?* 173
4. Agnieszka Strzalka i Karolina Ździebło – *Autonomia ucznia w polskiej szkole średniej – z notatnika metodyka anglisty i nie tylko* 187
5. Anna Mystkowska-Wiertelak – *Rozwijanie autonomii przy użyciu europejskiego portfolio językowego a podnoszenie poziomu poprawności gramatycznej* 197
6. Elżbieta Koralewska – *Metoda projektu w metodyce nauczania języków obcych* 207
7. Bartosz Wolski – *Autonomiczna nauka w globalnej sieci. Czy studenci anglistyki efektywnie wykorzystują Internet do celów edukacyjnych?* 219

CZĘŚĆ IV

TECHNIKI, MATERIAŁY, NARZĘDZIA

1. Agata Hofman – *Promowanie autonomii w nauczaniu języka obcego wśród dzieci w wieku przedszkolnym* 235
2. Małgorzata Piotrowska-Skrzypek – *Uczę (się) refleksyjnie, więc jestem...autonomiczny? – podejście refleksyjne na lekcjach języka obcego w gimnazjum* 245
3. Małgorzata Jedynak – *Droga do niezależności ucznia niedowidzącego i niewidomego – polska rzeczywistość a Raport Komisji Europejskiej na temat nauczania języków obcych w szkolnictwie specjalnym* 257
4. Mirosław Pawlak – *Jak rozwijać autonomię przy pomocy Europejskiego portfolio językowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów?* 267
5. Agnieszka Habrat – *Czy podręcznik pomaga wdrażać ucznia do autonomii? Ewaluacja wybranych podręczników do nauki języka angielskiego w starszych klasach szkoły podstawowej pod kątem autonomizacji* 281
6. Czesław Plusa – *Nauczanie języka obcego poprzez literaturę. Autonomia źródłem radości w pracy dydaktycznej* 291

CZĘŚĆ V NOWOCZESNE TECHNOLOGIE A ROZWIJANIE AUTONOMII

1. Joanna Górecka – *Definiowanie wartości płynących z wykorzystania internetowych dokumentów medialnych w samodzielnej pracy uczniów na poziomie zaawansowanym* 305
2. Joanna Stańczyk – *Uczeń i nauczyciel w wirtualnej misji: Technologie informacji i komunikacji jako narzędzie kształtowania postaw autonomicznych* 317
3. Katarzyna Konsek – *Możliwości, jakie stwarzają e-learning w rozwijaniu postawy autonomicznej oraz kompetencji niezbędnych w społeczeństwie informacyjnym u studentów kierunków neofilologicznych* 327
4. Waldemar Markiewicz – *E-learning jako narzędzie rozwijania autonomii ucznia* 337
5. Maria Cichoń – *Wykorzystanie źródeł internetowych w rozwijaniu samoświadomości i samooceny uczniów (na przykładzie materiałów audiowizualnych telewizji frankofońskiej TV5)* 347

CZĘŚĆ VI AUTONOMIA A SPRAWNOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI

1. Magdalena Czernek – *Kształtowanie postaw autonomicznych studentów NKJO na zajęciach z pisania – co możemy osiągnąć?* 359
2. Janusz Sikorski – *Tekst literacki a preparat tekstoney w fonetyce korektywnej* 369
3. Urszula Paprocka-Piotrowska – *Samodzielność neofilologów na seminarium magisterskim. Autonomia?* 383

CZĘŚĆ VII STRATEGIE UCZENIA SIĘ A AUTONOMIA

1. Anna Michońska-Stadnik – *Identyfikacja oraz trening strategii dla rozwoju autonomii* 397
2. Krystyna Drożdżal-Szelest – *Trening strategiczny na lekcji języka obcego – mit czy rzeczywistość?* 409
3. Małgorzata Sikorska – *Trening strategiczny w rozwijaniu kompetencji fonetyczno-dydaktycznej u przyszłych nauczycieli języków obcych* 421

CZĘŚĆ VIII

AUTONOMIA NAUCZYCIELA

1. Dorota Werbińska – *Ograniczenia autonomii nauczyciela przez jego zwierzchników w kontekście aspektów etycznych* 433
2. Elżbieta Wiścicka – *Rozwój autonomiczny nauczyciela ze szczególnym uwzględnieniem autorefleksji i świadomości metakognitywnej* 441
3. Monika Grabowska *Interpretacja błędów w dydaktyce języków obcych – otwarte granice autonomii nauczyciela (na przykładzie języka francuskiego)* 449